

egyre inkább a nemzetek feletti szintek, valamint a multi- és transznacionális vállalatok válnak meghatározóvá. A kvalitatív ismérvek alapján lehatárolt homogén térségek helyett a kvantitatív módszerek sokasodása eredményeként születtek meg a világgazdaság térszerkezetének újfajta magyarázatai és típusai. Ebben a kérdéskörben különös hangsúlyt kap a centrum és periféria (Wallerstein-modell) problémaköre, a világgazdasági erőterek változó állapota, ami az utóbbi évtizedben a Szovjetunió megszűntével, s a kelet-európai államok önállósodásával új térszerkezeti egységek, funkcionális régiók kialakulását indukálta.

Probáld Ferenc tanulmánykötete példa a geográfiai tudomány elméleti kérdéseinek különösen magas szinten való művelésére. A tanulmánykötet nem szűkül le csupán a hazai vélemények interpretálására, hanem a világban fellelhető különböző nézetek összevetésével fejti ki a véleményét, mégpedig igen magas, korszerű tudományos igényességgel, egyben olvasmányosan is. Éppen ezért – bár elsősorban a geográfia művelőinek szól – a széles érdeklődő közönségnek is ajánlható ez az értékteremtő gondolatokat tartalmazó tanulságos kötet.

Becsei József, Szeged

A földrajz komplexitásáról

KEVEINÉ BÁRÁNY Ilona: *Ökozónák a Földön*.
Földrajzi tanulmányok [sorozat] 8. JATE
Press, Szeged, 2015. 101.

KEVEINÉ BÁRÁNY Ilona: „*Ökozónák a Földön*” című könyve a *Földrajzi Tanulmányok sorozat* 8. köteteként jelent meg Szegeden.

A kötet bemutatja a legfontosabb ismereteket Földünk éghajlati öveiről. A szerzőtől jelent meg már korábban hasonló témájú kiadvány, *Biogeográfia* címmel, egyetemi jegyzetként, illetve ebben a témakörben több kurzus (pl. Klimatikus és közetmorfológia, Biogeográfia) oktatója volt.

Ennek az ismeretanyagnak mintegy szintézisét adja a könyv, amelyben az éghajlati jellemzőkhöz kötődő növény- és állatvilág bemutatása, illetve a talaj- és felszínformálódás jellemzése található, a kapcsolódó szakkifejezések pontos magyarázatával.

A könyv anyaga alapvetően nem csupán a végzett, vagy leendő geográfusok számára nyújt hasznosítható tudáskészletet, hanem alapvetően napjaink klímaváltozásának viszonyai között a közvélemény és a döntéshozók számára is fogódzót teremt a tájékozottsághoz. Teszi ezt annak köszönhetően, hogy megismerhető a kötetből valamennyi klímaöv jellegzetessége, amely segítséget nyújt ahhoz, hogy összehasonlíthatóvá váljanak a Föld különböző területei. Az összehasonlítás pedig rávilágít a sérülékenységre, a különböző éghajlati térségek egyediségére, megóvandó értékeire.

A kötet első része az ökozónák elhelyezkedését meghatározó földrajzi tényezőket – magát az éghajlatot, a morfológiát, a talajt, az élővilágot és a tájhasznosítást – mutatja be. Ebben a részben az összesen kilenc csoportba sorolt zóna átfogó bemutatása olvasható, amelyet a továbbiakban ezeknek a zónáknak a részletes tárgyalása követ.

A könyv időszerűségét mutatja, hogy kitér olyan kérdésekre is, mint az ésszerű erőforrás használat, a szférák egymásra hatásának kérdései, vagy a felgyorsult emberi tevékenység miatt sürgetővé vált védelmi feladatok ellátása. Ezek a témák erősen meghatározzák a következő generációk életkörülményeit és lehetőségeit. A jelen és a jövő problémái sokszor abból adódnak, hogy „hiányzik az a szemlélet, amely az abiotikus és biotikus tényezők kölcsönhatásaiban, a zónák szintjén értékeli a változásokat”. A meglévő kapcsolatrendszerek feltárása ugyanakkor mindenképpen hasznos segítség lehet a jövő tudatos tervezése során.

A műben megtalálható ismeretanyag hallgatóknak, tanároknak, geográfus szakembereknek, illetve mindazoknak ajánlható, akik érdeklődnek Földünk földrajzi érdekességei iránt.

A kötet 101 számozott oldalból áll, 41 ábrát és 38 színes fotót (jelentős részük a szerző saját felvétele) tartalmaz, amelyek kiválóan illusztrálják a mondanivalót. A mű a JATE Press Kiadónál jelent meg, 2015-ben.

Hoyk Edit, Kecskemét